

แรงจูงใจในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุขศึกษาของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

นางสาวสุนิสา เทศเขียว

สถาบันวิจัยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาสุขศึกษา ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974 - 636 - 464 - 2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MOTIVES ON USING PROCESS SKILLS IN TEACHING HEALTH EDUCATION OF TEACHERS
IN LOWER SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS

Miss Sunisa Tetkhiaw

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Health Education
Department of Physical Education

Graduate School

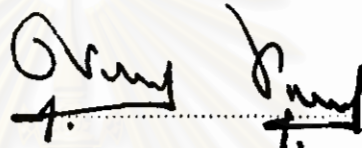
Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974 - 636 - 464 - 2

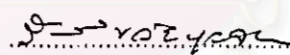
หัวข้อวิทยานิพนธ์ แรงจูงใจในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุขศึกษาของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวสุนิสา เทศเขียว
ภาควิชา พลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.รัชนี ขวัญบุญจัน

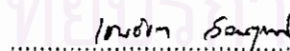
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

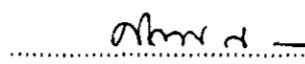
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทน์ หอมสนธิ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชนี ขวัญบุญจัน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอ็มอัชณา วัฒนบุรานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สิริ กาญจนวาสิ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปชัย สุวรรณธาดา)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุนิสา เทศเขียว : แรงจูงใจในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุขศึกษาของ
ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร (MOTIVES ON
USING PROCESS SKILLS IN TEACHING HEALTH EDUCATION OF TEACHERS IN LOWER
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.รัชนี ชวีบุญญานัน

114 หน้า. ISBN 974-636-464-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชา
สุขศึกษาของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุขศึกษาของครูโรงเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา
จำนวน 356 คน ได้รับกลับคืนมา 316 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.73 เป็นครูที่ใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
วิชาสุขศึกษา จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 89.52 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่า
มัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร มีแรงจูงใจในการใช้
ทักษะกระบวนการในการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในเรื่องแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจ
ภายนอก พบว่า ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษามีแรงจูงใจภายในในระดับสูง เรียงตามลำดับดังนี้ ความต้องการ
ส่วนบุคคล หักคนคิดในการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ ความพึงพอใจในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน
ความสามารถในการสอน และครูผู้สอนมีแรงจูงใจภายนอกในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ นโยบายและ
การสนับสนุนการสอนของโรงเรียน ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งบประมาณ การเตรียมการสอน
และพบว่าครูผู้สอนวิชาสุขศึกษามีแรงจูงใจภายนอกในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนในระดับน้อย ใน
เรื่องของประโยชน์เกื้อกูลและความก้าวหน้า การนิเทศการสอน การพัฒนาบุคลากร สื่อประกอบการสอน
และอาคารสถานที่ ตามลำดับ

ภาควิชา..... พหุศึกษา
สาขาวิชา..... สุขศึกษา
ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อผู้พิมพ์..... สุนิสา เทศเขียว
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... 9-1-1024202
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

** C 841980 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEY WORD: MOTIVES / HEALTH EDUCATION / HEALTH EDUCATION TEACHERS

SUNISA TETKHIAW : MOTIVES ON USING PROCESS SKILLS IN TEACHING HEALTH EDUCATION OF TEACHERS IN LOWER SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. RAJANEE QUANBOONCHAN, Ph.D. 114 pp. ISBN 974-636-464-2.

The purposes of this research were to study the motives on using process skills in teaching health education of teachers in lower secondary schools in the Bangkok Metropolis. Questionnaires were constructed and sent to 355 health education teachers. Three hundred and fifteen questionnaires or 88.73 percent were returned, two hundred and eighty two questionnaires or 89.52 percent of health education teachers using process skills were excluded for data analysis. The obtained data were analyzed in terms of percentages, means, and standard deviations.

The findings were as follows :

Health education teachers in the Bangkok Metropolis had general motives on using process skills in teaching health education at the high level. When considered separately, the intrinsic motives were at the high level and ranked as personal need, teaching attitude, satisfaction and teaching ability, respectively. The extrinsic motives were also at the high level and ranked as teaching support, organization co-operation, budgeting and teaching preparation, respectively. However, some extrinsic motives were at the low level and ranked as salary and promotion, supervision, personnel development, teaching medias, and facilities, respectively.

ภาควิชา.....พลศึกษา

สาขาวิชา.....พลศึกษา

ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิสิต.....ศุภมาส เทตพิชญ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....จ.จ. ๑๐๒๗๖๖

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. รัชนี ขวัญบุญจันทร์ ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ช่วยตรวจแก้ไขแบบสอบถาม รวมทั้ง ครูผู้สอนวิชาสุศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือ และให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบรำลึกในพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่และทุกคนในครอบครัว ที่เป็นกำลังใจในการศึกษามาโดยตลอด และขอขอบคุณเพื่อน ๆ และ พี่ ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

สุนิสา เทศเขียว

30 เมษายน 2540

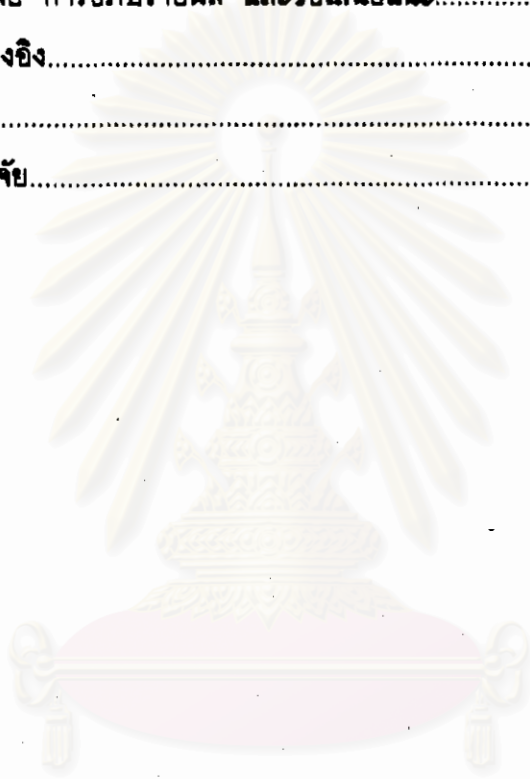
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ.....	34
สรุปรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
รายการอ้างอิง.....	88
ภาคผนวก.....	94
ประวัติผู้วิจัย.....	114

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของครูผู้สอนที่ใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษา ระดับมัธยมศึกษาต้น กรุงเทพมหานคร.....	47
2	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร.....	52
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายในในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องความต้องการส่วนบุคคลของผู้สอน	59
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายในในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องทัศนคติในการสอน.....	61
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายในในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องความพึงพอใจในการสอน.....	63
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายในในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องความสามารถในการสอน	64
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายในในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร โดยรวมด้านตัวครูผู้สอน.....	65
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายนอกในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องนโยบายและการสอนของโรงเรียน	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายนอกในการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องงบประมาณ อุปกรณ์การสอน.....	67
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายนอกในการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องการติดตามผลการสอนโดยใช้ทักษะ กระบวนการ.....	68
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายนอกในการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องการพัฒนาบุคลากร	69
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายนอกในการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องประโยชน์เกื้อกูลและความก้าวหน้า	70
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายนอกในการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น กรุงเทพมหานคร โดยรวมด้านนโยบายและการส่งเสริม สนับสนุนของโรงเรียนที่เื้อต่อการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ.....	71
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายนอกในการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากรใน โรงเรียนและนักเรียน.....	72
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายนอกในการใช้ ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องเวลาและภาระงาน	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายนอกในการใช้
ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุรศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องอาคารสถานที่..... 74
- 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายนอกในการใช้
ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุรศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น กรุงเทพมหานคร เรื่องสื่อประกอบการสอน 75
- 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจภายนอกในการใช้
ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุรศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น กรุงเทพมหานคร โดยรวมด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการสอน
โดยใช้ทักษะกระบวนการ..... 76
- 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแรงจูงใจในการใช้
ทักษะกระบวนการในการสอนวิชาสุรศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น กรุงเทพมหานคร โดยรวม..... 77

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย